

UCHWAŁA

Dnia 30 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Antoni Górski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Irena Gromska-Szuster

SSN Hubert Wrzeszcz

Protokolant Katarzyna Bartczak

w sprawie egzekucyjnej prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S.
przy uczestnictwie małoletniego wierzyciela D. B. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową B. B.,
dłużnika I. B. i nabywcy licytacyjnego A. W.
po rozstrzygnięciu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu jawnym w dniu 30 stycznia 2014 r.,
zagadnienia prawnego przedstawionego przez Sąd Okręgowy w S.
postanowieniem z dnia 26 września 2013 r.,

"Czy termin złożenia do depozytu sądowego ceny nabycia przez licytanta opisany w treści art. 967 zd. 1 k.p.c., który uzyskał przybicie, a któremu w oparciu o treść art. 967 zd. 2 k.p.c. sąd oznaczył dłuższy termin do uiszczenia tej ceny, jest zachowany jeżeli przed jego upływem złożone zostało w banku polecenie przelewu, a kwota określona w zleceniu miała pokrycie na rachunku zlecaniodawcy, czy też o zachowaniu powyższego terminu świadczy chwila faktycznego wpływu (uznania) ceny nabycia na rachunek depozytowy sądu?"

podjął uchwałę:

Termin sądowy oznaczony na podstawie art. 967 zdanie drugie k.p.c. jest zachowany, jeżeli przed jego upływem nabywca licytacyjny złożył polecenie przelewu w banku, a wskazana w tym poleceniu kwota miała pokrycie na rachunku zleceniodawcy.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 29 stycznia 2013 r. Sąd Rejonowy stwierdził wygaśnięcie skutków przybicia udzielonego na rzecz nabywcy licytacyjnego nieruchomości A. W. oraz przepadek wpłaconej przez niego ręką w wysokości 7.700 zł. Przyczyną wydania tego orzeczenia było jednodniowe uchybienie wyznaczonego przez Sąd na podstawie art. 967 zdanie drugie k.p.c. terminu do uiszczenia ceny nabycia nieruchomości. Nabywca złożył w dniu 21 stycznia 2013 r., tj. w ostatnim dniu terminu sądowego, polecenie w banku dokonania przelewu na konto depozytowe sądu kwoty odpowiadającej cenie, pomniejszonej o wadium. Bank zrealizował to polecenie dopiero następnego dnia, wobec czego, zdaniem Sądu, doszło do uchybienia wyznaczonego terminu, co pociąga za sobą konsekwencje z art. 969 k.p.c., o których orzekł w swoim postanowieniu.

Rozpoznając zażalenie nabywcy licytacyjnego nieruchomości, Sąd Okręgowy w S. postanowieniem z dnia 26 września 2013 r. przestawił Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne sformułowane w sentencji tego orzeczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Z treści art. 987 k.p.c. wynika, że użyto w nim dwóch sformułowań na określenie przekazania ceny nabycia nieruchomości przez licytanta, który uzyskał przybicie. W zdaniu pierwszym tego przepisu mówi się o „złożeniu” tej ceny na rachunek depozytowy sądu, a w zdaniu drugim o jej „uiszczeniu”. Mimo braku konsekwencji w użyciu tych określeń należy przyjąć, że w tym kontekście mają one jednakową treść i oznaczają przekazanie ceny przez nabywcę na rachunek depozytowy sądu. Trzeba przy tym dodać, że regulacja ta nie przesądza sposobu, w jakim to przekazanie ma nastąpić. Powszechnie stosuje się tu, ze względu na wysokość kwot, system obrotu bezgotówkowego, mającego w rozpoznawanej sprawie formę przelewu bankowego. Wymaga przy tym podkreślenia, że tytuł do dokonania tego przelewu nie ma charakteru świadczenia z wykonania zobowiązania cywilnoprawnego (zapłaty długu), lecz charakter publicznoprawny, wynikający z istoty prowadzonej przez komornika pod nadzorem sądu egzekucji z nieruchomości. Nie stosuje się więc do tej czynności przewidzianej w art. 454 k.c.

zasady oddawczego charakteru długu pieniężnego, zgodnie z którą dłużnik dający polecenie przelewu spełnia świadczenie dopiero wtedy, gdy suma dłużna dojdzie do wierzyciela (znajdzie się na jego rachunku). Zasadę tę potwierdził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 4 stycznia 1995 r., III CZP 164/94 (OSNC 1995, nr 4, poz. 62) oraz w postanowieniu z dnia 5 maja 2005 r., IV CK 4/05 (OSNC 2006, nr 4, poz. 69), akcentując, że odnosi się ona do sytuacji spełniania przez dłużnika świadczenia w ramach łączącego go z wierzycielem stosunku obligacyjnego. W obu tych judykatach zaakceptowano jednak prawidłowość praktyki sądowej uznającej, że w przypadku opłat sądowych, termin jest zachowany, jeżeli przed jego upływem zleceniodawca wystawi w banku zlecenie przelewu na odpowiednią kwotę, która ma pokrycie na jego rachunku bankowym. Takie rozwiązanie ma nie tylko oczywiste walory praktyczne, ale stwarza też dostateczną pewność dla kontroli terminowości uiszczenia opłat. Jak bowiem podkreślono w uzasadnieniu wyroku IV CK 4/05, odwołanie polecenia przelewu jest dopuszczalne tylko wtedy, kiedy przewiduje taką możliwość umowa rachunku bankowego lub regulamin bankowy. W przeciwnym razie odwołanie polecenia przelewu podlega uregulowaniom zawartym w art. 61 zd. drugie k.c., a zatem może być dokonane, jeżeli doszło do banku jednocześnie z tym poleceniem lub wcześniej, co przy obecnym elektronicznym sposobie dokonywania przelewów jest mało prawdopodobne. Odwołanie polecenia nie jest oczywiście możliwe po uznaniu rachunku kwotą określoną w poleceniu. Te zalety przelewu bankowego spowodowały, że w uzasadnieniu postanowienia z dnia 7 października 2003 r. IV CK 40/02, niepubl., Sąd Najwyższy uznał, iż wypracowane w praktyce orzeczniczej zasady dotyczące zachowania terminu w przypadku uiszczania opłat sądowych przelewem bankowym mają zastosowanie także do terminu z art. 967 k.p.c. Pogląd ten, został wyrażony na tle ówczesnej treści tego przepisu, posługującego się sformułowaniem o „złożeniu do depozytu sądowego ceny nabycia” przez licytanta, który uzyskał przybicie. Należy przyjąć, że jest on tym bardziej uzasadniony na gruncie obecnego jego brzmienia, ustalonego z dniem 5 lutego 2005 r. ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 172, poz. 1804), mówiącego o „złożeniu lub uiszczeniu tej kwoty na rachunek depozytowy sądu”.

Dlatego też w niniejszej uchwale Sąd Najwyższy przyjął, że termin sądowy oznaczony na podstawie art. 967 zdanie drugie k.p.c. jest zachowany, jeżeli przed jego upływem nabywca licytacyjny złożył polecenie przelewu w banku, a wskazana w tym poleceniu kwota miała pokrycie na rachunku zleceniodawcy.